

збільшуються, то, відповідно, поповнюється державний бюджет, тому держава як вищий орган управління фінансовими ресурсами повинна забезпечувати місцеві бюджети дохідними джерелами для виконання як власних, так і делегованих повноважень.

Список використаних джерел:

1. Бак Н. А. Міжбюджетні трансферти як інструмент інвестиційного розвитку територіальних громад в Україні. *Науковий вісник Чернівецького університету*. Економіка. 2018. Вип. 802. С. 123-134.
2. Ігнатишин М. В., Бурдюх Л. Ю. Міжбюджетні трансферти як ефективний метод бюджетного регулювання *Науковий вісник Мукачівського державного університету*. Економіка. 2018. Вип. 2. С. 134-139.
3. Палійчук Р. П. Значення міжбюджетних трансфертів для місцевих бюджетів. URL: <https://decentralization.gov.ua/news/6571> (дата звернення: 10.11.2021).
4. Шірінян Л. В., Еш С. М. Міжбюджетні відносини в Україні в сучасних умовах *Наукові праці Національного університету харчових технологій*. 2018. Т. 24, № 4. С. 111-119.
5. Звіти про виконання місцевих бюджетів України у 2016-2020 рр. URL: <http://treasury.gov.ua/> (дата звернення: 10.11.2021).
6. Бюджетний кодекс України : офіційний сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text> (дата звернення: 10.11.2021).

Науковий керівник: **Мікуляк К. А.**,
асистент кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв, Україна

Сліпченко А.В.

здобувач 4 курсу факультету «Менеджменту, маркетингу і логістики»
Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ КРАЇНИ В УМОВАХ ЕКОНОМІЧНОЇ КРИЗИ

Продовольча безпека є важливою складовою національної та економічної політики будь-якої держави, що тільки більше набуває актуальності в часи прояву кризових явищ.

Забезпечення продовольчої безпеки є постійною проблемою як країн з низьким рівнем економічного розвитку, так і розвинутих країн, які постійно вдосконалюють механізми підтримки продовольчої безпеки.

Вперше термін «продовольча безпека» ввели у практику на Всесвітній конференції з проблем продовольства 1974 р. в Римі. Конференцію організувала «Food and Agriculture Organization» після різкого зростання світових цін на зерно [1].

Більш ніж через 20 років, у 1996 р. відбулася всесвітня зустріч на вищому рівні з проблем продовольства. За її підсумками було прийнято Римську

декларацію зі всесвітньої продовольчої безпеки. Відповідно до цієї декларації, продовольча безпека – це стан економіки, під час якого населенню країни в цілому і кожному громадянину зокрема гарантується доступ до продуктів харчування, питної води та інших харчових продуктів такої якості, асортименту та обсягу, які необхідні та достатні для фізичного й соціального розвитку особистості, забезпечення здоров'я та розширеного відтворення населення країни [2].

Відповідно до проекту Закону України «Про продовольчу безпеку України» продовольча безпека – соціально-економічний та екологічний стан в державі при якому всі її громадяни стабільно та гарантовано забезпечені продовольством в необхідній кількості, асортименті та відповідної якості [3].

Загрози, що виникають в сфері продовольчої безпеки, зазвичай відображають національні особливості та тенденції економічної політики держави. Таким чином, для України притаманні наступні загрози, що перешкоджають стабілізувати стан продовольчої безпеки:

- недосконалість системи контролю якості;
- зниження купівельної спроможності населення;
- незбалансоване споживання населенням продуктів харчування;
- зростання цін на сільськогосподарську продукцію;
- низький рівень споживання продуктів тваринного походження і збитковість тваринництва;
- залежність від імпорту за окремими продуктами харчування тощо [4].

Регламентуючи вищеперераховане, досягнення стійкого стану продовольчої безпеки передбачає реалізацію таких основних напрямів мінімізації чи ліквідації продовольчих загроз:

- 1) підтримання постачання продовольства на рівні, достатньому для здорового харчування;
- 2) забезпечення належного рівня платоспроможного попиту населення;
- 3) усунення залежності від імпорту та захист інтересів вітчизняних товаровиробників;
- 4) активна державна підтримка сільськогосподарської галузі та побудова ефективної системи контролю якості продовольчих товарів.

Але проблема продовольчої безпеки має вирішуватися не лише на національному, а й на міжнародному рівні. Це зумовлено тим, що кризові процеси, котрі зазвичай і провокують загрози в сфері продовольчої безпеки, несуть дуже масштабний, всесвітній характер. Через це, розвиток продовольчої безпеки в умовах економічної кризи стає питанням не тільки окремих країн, а всього світі.

Враховуючи вищевказане, доцільно було б розробити та сформувати міжнародну систему критеріїв, що могли б визначати стан та рівень розвитку продовольчої безпеки різних країн.

На нашу думку, найзагальнішими критеріями забезпеченості продовольчої безпеки держави можуть бути:

- 1) відповідність рівня і структури кінцевого споживання продуктів харчування раціональним фізіологічним нормам здорового харчування. Даний критерій характеризує економічну і фізичну доступність продовольства населенню країни;
- 2) наявність виробничого потенціалу сфер АПК, достатнього для виробництва основних, життєвоважливих продуктів харчування в необхідному обсязі й асортименті при безпечному рівні національного та міжнародного експорту-імпорту продовольства. Цей критерій характеризує необмежену в часі здатність АПК держави підтримувати продовольчу забезпеченість і гарантувати захист від зовнішніх загроз продовольчій безпеці;
- 3) відповідність обсягів і структури експорту-імпорту продовольства безпечному для даної держави рівню, що визначається можливостями економічно доцільного виробництва основних, життєвоважливих продуктів харчування в країні;
- 4) відповідність якості і безпеки продовольства вимогам санітарно-гігієнічних, екологічних і епідеміологічних міжнародних стандартів здорового харчування.

Список використаних джерел:

1. Бойко В. І., Козак О. А. Про деякі аспекти продовольчої безпеки і світові тенденції вирішення проблем. Збір. матер. Всеукр. конгресу вчених економістів-аграрників. К. : ННЦ «ІАЕ», 2011. С. 161-184.
2. Rome Declarationon World Food Security.
[URL:http://www.fao.org/docrep/003/w3613e/w3613e00.HTM](http://www.fao.org/docrep/003/w3613e/w3613e00.HTM)
3. Постанова Верховної Ради України Про прийняття за основу проекту Закону України «Про продовольчу безпеку України». URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3498-17#Text>
4. Сиротюк Г. В. Продовольча безпека – складова економічної безпеки країни: матеріали круглого столу (15.05. 2015 року). Львівський НАУ. Львів, С. 64-67.

Науковий керівник: **Згадова Н.С.**, к.е.н., доцент
Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса